

București, 3 februarie 2018

Către: **MINISTERUL JUSTIȚIEI**

**Direcția de drept internațional și cooperare judiciară
Serviciul cooperare judiciară internațională în materie civilă și
comercială**

D-nei Viviana ONACA, Director

Ref la: **Conferința de la Haga privind Dreptul Internațional Privat; reuniunea
grupului de experți din 6-9 februarie 2018 - Surogație maternă și
parentalitate**

Stimată Doamnă director,

PRO VITA București este o organizație non-profit înființată în anul 2005, cu preocupări în domeniul bioeticii și al respectării drepturilor mamei și copilului, membră a Uniunii Internaționale pentru Abolirea Surogației (Materne).

Ne adresăm dvs. preocupați de posibilitatea ca reuniunea grupului de experți al Conferinței de la Haga privind Dreptul Internațional Privat din 6-9 februarie 2018 să analizeze **propunerea de recunoaștere legală a practicii închirierii uterului** (surogație maternă) și o **largă redefinire a relațiilor și legăturilor parentale**.

Reamintim că în România, pe fondul inexistenței unui cadru legal adecvat pentru reproducerea umană medical asistată, practica maternității surogat (de substituție) a atins dimensiunea unei „piețe”, în care „bunurile” tranzacționabile sunt copiii și funcția reproducătoare a femeilor.

Notăm că la nivel internațional există o tendință în favoarea limitării sau chiar a unei interdicții totale a surogației. În Europa, Parlamentul European a votat în decembrie 2015 în favoarea interzicerii surogației, iar Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei a respins în octombrie 2016 un proiect de raport care se pronunța în favoarea legalizării surogației. În restul lumii, multe țări care sunt „producătoare” de copii și „oferante” de mame surogat au început să limiteze practica, cel puțin pentru cetățenii străini (cel mai recent exemplu fiind India).

Opinăm că opțiunea prohibiției este bazată pe principiul demnității umane și în special al integrității corporale. **Surogația folosește femeia ca pe un mijloc de atingere a unei dorințe personale**, ceea ce contrazice o universal acceptată implicație a noțiunii de demnitate umană: **aceea că ființele umane nu trebuie folosite niciodată ca mijloace, ci sunt întotdeauna un scop prin ele însele**. Similar, prin surogație **copilul devine obiectul unui contract, un „bun” sau o „marfă”, obiectul dreptului unor adulți**, ceea ce din nou este contrar demnității umane și prevederilor multor instrumente internaționale de drepturile omului.

În sens contrar, opțiunea în favoarea legalizării surogației este bazată pe ideea existenței unui „drept la a avea copii”, pe care combinația între tehnologie și legislație l-ar putea asigura. Aceasta este o extensie a domeniului comercial care să includă ființele umane, conform unei logici individualiste materializate prin contractul de surogație. Legalizarea practicii ar pune legiuitorii în fața sarcinii dificile de a determina termenii unui asemenea contract, termeni din care unii nu pot fi decât opuși principiilor legale esențiale.

Prin surogație, copilul nu mai este „primit”, ci „cerut”, chiar dacă aceasta înseamnă să privezi copilul de mama sa și de cunoașterea originilor sale - ceea ce contravine grav Convenției ONU privind Drepturile Copilului. Totodată, este contrară Convenției asupra adopției internaționale, întrucât logica din spatele surogației este exact opusă celei a adopției, care consistă în oferirea unei familii copilului fără părinți.

De asemenea, soluția de compromis a legiferării exclusiv a surogației non-comerciale sau „altruiste” pare iluzorie. În primul rând pentru că acceptarea surogației non-comerciale înseamnă în primul rând acceptarea surogației în sine; în al doilea rând, pentru că problemele provocate de această practică sunt în primul rând de natură umană și nu financiară; în sfârșit, pentru că experiența altor țări (Marea Britanie sau Belgia) arată că fie și în surogația „altruistă” tot este necesar să plătești mama surogat (mascat, sub formă de „compensare a cheltuielilor”). Așadar, chiar și atunci când este „altruistă”, surogația ridică probleme și generează consecințe inerente.

Ne exprimăm convingerea că **promovarea adopției este cel mai bun și mai generos răspuns la dorința legitimă de a avea copii**.

Având în vedere gravele preocupări legate de surogație și diferențele de viziune și practică juridică dintre statele-părți, **apreciem că în această materie statele trebuie să coopereze în vederea abolirii surogației materne** și nu pentru a reglementa favorabil o practică ce tratează femeile ca furnizori de servicii reproductive și copiii ca bunuri ale unei tranzacții comerciale.

În acest sens, **recomandările noastre** pentru o poziție a Statului român sunt:

- Afirmarea și întărirea explicită a dreptului statelor membre ale CH de a refuza orice recunoaștere a unor pretenții sau decizii externe care ar permite aranjamentele (contractele) de surogație.
- Permiseunea explicită ca statele membre să poată recurge la procedurile interne de adopție pentru copiii concepuți prin surogație, în temeiul principiului interesului superior al copilului.

Sperăm într-un dialog cu instituția dvs. pe această temă și ne exprimăm dorința de a participa la orice consultări publice pe aceste teme.

ANEXĂ: Pentru o riguroasă susținere juridică a poziției de mai sus vă înaintăm anexat Memoriul semnat de organizația juridică internațională *ADF International*. Precizăm că ne raliem întru totul poziției *ADF International*, cu excepția recomandării privind adopția internațională, având în vedere experiența nefastă a României în acest domeniu, premergător Moratoriului asupra adopțiilor internaționale.

Cu deosebită considerație,

Președinte
Bogdan I. Stanciu

